
Fra: Kari Thomassen [mailto:karit@vfk.no]

Sendt: 28. juni 2012 14:11

Til: Postmottak AD

Emne: 201204788-1 - Høring av NOU 2012: 6 Arbeidsrettede tiltak

Generelle kommentarer

NOU 2012:6 reflekterer innledningsvis rundt behovet for skreddersøm og individuelle planer for ungdommer som faller ut av skole/arbeidsliv. Arbeid må baseres på individuelle planer fremfor eksisterende tiltaksmodeller. Det må legges til rette for samtidige tjenester som bidrar til å få til gode, planlagte, helhetlige og langsiktige planer og overganger. Fylkeskommunen har et ansvar for å bidra til et samarbeid med Nav og andre aktører for å sikre disse overgangene. Det må planlegges tiltak og overganger som sikrer vekst og videre utvikling for alle kategorier av elever/brukere i et langsiktig perspektiv for arbeidslivet. Dette gjelder for alle gruppene, med et særlig fokus på ungdommer som faller inn under beskrivelsene av gruppe tre og fire.

Vurdering av modell 1 & 2 for gruppe 3

Dette er en kompleks gruppe med sammensatte og svært ulike funksjonsnedsettelse, bl.a ADHD, rus, lærevansker, kommunikasjonsvansker, sosiale vansker, lette/moderate kognitive vansker og omsorgssvikt/tilknytningsskade og vansker i autismespekteret. Det synes som om det er en økning i gruppen. Overgangen til et tilrettelagt arbeidsliv og lærling/lærekandidatløp er vanskelig både for individet og med hensyn til å finne bedrift. Vestfold fylkeskommune erfarer at dette er en gruppe som vanskelig identifiserer seg med VTA bedrifter.

Modell 1 foreslår å innføre Support Employment (SE). Her beskrives at brukeren må være motivert, at det skjer rask oppstart med ansettelsesforhold og at det gis bistand til bruker og arbeidsgiver.

Videreutvikling av SE innebærer en form for brukermedvirkning som kan «løfte denne gruppen». Vi vurderer at det er en fordel at den er rettet mot ordinært arbeidsliv.

Modell 2 synes å være en egnet modell for den delen av gruppen som viser best fungering ved overgangen skole/arbeidsliv. Det er imidlertid vanskelig å tenke seg at dørene kan bli så åpne som denne modellen beskriver i nær fremtid. Gruppe 3 omfatter ungdommer med svært store og sammensatte funksjonsnedsettelse og store tilretteleggingsbehov. Spesielt er gruppen med gjennomgripende utviklingsforstyrrelser er ett eksempel på en svært utfordrende gruppe å få ut i et ordinært arbeidsliv. Dette er en gruppe som krever mye kompetanse og tilretteleggingstiltak, men som i et langsiktig perspektiv har potensiale til å fylle en skjermet og definert arbeidsfunksjon i et tilrettelagt arbeidsliv. Modell 1 med TIA som utviklingsnivå fra VTA synes lovende med tanke på den delen av gruppen som har størst utfordringer. TIA, med tiltaksarrangør tungt inne mot ordinær bedrift med ansvar for tilrettelegging, utvikling og oppfølging synes lovende. Dette synes som en modell som vil kunne bidra med trygging over tid samtidig som den bidrar til å trekke inn mot ordinært arbeidsliv.

Vurdering av modell 1 & 2 for gruppe 4

Modell 1 påpeker at dette er en gruppe i særstilling som vil ha behov for et varig tilrettelagt arbeid i skjermede omgivelser. Det påpekes at det er behov for flere VTA plasser. Dette er tilfellet slik vi opplever det i møtet med elevgruppen. «Alle som ønsker å jobbe, bør i prinsippet få mulighet til det» står det (NOU 2012:6 s 302). Dette er ikke tilfellet i dag. Det arbeides målrettet mot overgangen skole – arbeid for denne gruppen i videregående skole. Det arbeides med utvalgte kompetansemål med tanke på arbeidstrening mot et tilrettelagt arbeid. Da følger det at disse bør sikres et tilbud etter endt skolegang. Vår erfaring i samarbeid med kommunene i Vestfold er at det gis tilfeldig og varierende tilbud. Det er å betrakte som en stor belastning for bruker og foresatte. Noen brukere står uten tilbud etter endt videregående skolegang.

Brukere som faller innenfor gruppe 4 med behov for VTA vil vanskelig kunne bli ivaretatt av det ordinære arbeidslivet tatt i betraktning deres risiko for å bli diskriminert/faller utenfor sosialt på arbeidsplassen. Deres sosiale tilknytning til arbeidsplassen er viktig. Våre erfaringer er at deres behov i mange tilfeller ikke dekkes godt nok i ordinære bedrifter. Det er en bekymring for at modell 2 vil bidra til å forsterke opplevd funksjonshemning i møtet med det ordinære arbeidsmiljøet på arbeidsplassen. Det er vanskelig å tenke seg at det kan tilføres tilstrekkelig inkluderingskompetanse på alle nivåer, slik at målsettingen om bruk av ordinært arbeidsliv kan bli vellykket i så stor grad. Det sosiale og inkluderende behovet til brukeren er i særlig fokus for denne refleksjonen. Det er svært viktig for brukerne å føle seg sosialt inkludert med et fullverdig bidrag.

Modell 3

Det er vanskelig å se hva som utgjør forskjell til andre modeller bortsett fra dette med anbudsutsetting til vanlige bedrifter. Ved gjennomlesning virker det som den i mindre grad retter seg mot den beskrevne gruppen (3&4). De som ikke er aktuelle for overgang til ordinært arbeid fortsetter med denne modellen i VTA. Modell tre synes lite aktuell å drøfte med tanke på målgruppen i Vestfold fylkeskommune.

Opplæring og praksis og *Arbeidspraksis med støtte* retter seg begge utelukkende mot ordinært arbeidsliv. Modellen trekker også frem at det først skal «behandles, kvalifiseres eller motiveres» før de skal fanges opp av arbeidsmarkedet på lik linje med andre arbeidssøkere (*Train place*). Denne har insentiver mot arbeidslivet og fremstår som en mer hensiktsmessig modell med tanke på at miljøet også skal bidra til å minimere funksjonshemmingen. Beskrivelsen av modell tre fremstår som noe uoversiktlig.

Vennlig hilsen

Kari Thomassen

Rådgiver
Utdanningsavdelingen

Direkte: 33 34 42 49
Mobil: 92 23 18 41
Sentralbord: 33 34 40 00
www.vfk.no
